

Mededelingen van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging

OPENINGSREDE VAN DE VOORZITTER DR. J. H. BECKING
OP DE 35ste VOORJAARSVERGADERING VAN DE
KONINKLIJKE NEDERLANDSE BOSBOUW VERENIGING
OP 26 MEI 1961 TE ZUID-LAREN.

Dames en heren,

Mag ik U allen hartelijk welkom heten op deze 35ste voorjaarsvergadering van onze vereniging. Het Bestuur heeft gemeend deze bijeenkomst in het hoge Noorden te moeten beleggen met het oog op het bezoek aan de fabriek van de N.V. Noordelijke Industrie voor Vezelverwerking: de „NOVE”, die voor de verwerking van dunne houtsortimenten de laatste jaren van zo'n groot belang is geworden. Ik hoop, dat het bezoek aan deze boardfabriek hedenmiddag U van de betekenis van deze industrie voor de afzet van ons kleine hout heeft kunnen overtuigen. De excursie van morgen aan het landgoed „Terborgh” te Anlo, waarover de heer E. Everts de directie voert zal ook interessante aspecten openen.

Een bijzonder woord van welkom zou ik willen richten tot de vertegenwoordiging van de Directies van het Staatsbosbeheer en de Nederlandse Heidemaatschappij zomede tot die van de Besturen van het Bosschap en de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren en de pers. Wij stellen deze belangstelling in ons streven altijd zeer op prijs.

Tot lid van onze vereniging werden toegelaten de heren dr J. Derksen, M. G. H. Birkenhäger en D. van Hattem, en als donateur de heer W. G. Jansen. Voorzover deze heren hier in de zaal aanwezig zijn, wil ik hen gaarne in het bijzonder welkom heten en de hoop uitspreken dat zij zich in onze kring spoedig geheel thuis zullen voelen.

Voorts zou ik hier even willen memoreren, dat 3 onzer Nederlandse leden: dr H. van Vloten, dr Th. C. Oudemans en mevrouw L. Baronesse van der Borch van Verwolde het vorige jaar het 5e Wereld Bosbouw Congres te Seattle in de Verenigde Staten van Noord Amerika hebben bijgewoond, waarbij dr H. van Vloten optrad als leider van de Nederlandse delegatie, die door hem met dr Oudemans werd gevormd. Wij hopen dat zij bereid zullen zijn ons een en ander van hun daar opgedane ervaringen mede te delen. Echter meen ik het wel te moeten betreuren, dat geen vertegenwoordigers van het Staatsbosbeheer en van het Hoger Bosbouwonderwijs in de gelegenheid zijn gesteld dit zo belangrijke Congres bij te wonen, zulks in tegenstelling met hetgeen in alle andere landen ter wereld gebruikelijk is.

Op 1 september 1961 is dr H. van Vloten van zijn functie als directeur van de Stichting Bosbouwproefstation „de Dorschkamp” wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd ontheven en opgevolgd door

ir J. F. Woltersen. Het is ons een behoefte dr Van Vloten hier hulde te brengen voor al wat hij voor de bevordering van de Nederlandse bosbouw heeft gedaan. Het is een gelukkige omstandigheid dat hij voor de bosbouw niet geheel verloren is en verschillende belangrijke functies blijft bekleeden.

Wij hopen dat onze nauwe samenwerking met het Bosbouwproefstation onder de nieuwe directeur ir Woltersen geheel bestendig zal blijven.

In januari 1961 heeft het Bestuur gaarne zijn medewerking verleend aan de overdracht van een geschilderd portret van onze oud-voorzitter prof. dr G. Houtzagers aan zijn echtgenote mevrouw A. Houtzagers, die dit op haar beurt heeft overgedragen aan de Rector Magnificus van de Landbouwhogeschool, om het een plaats te geven in de Senaatskamer.

Op 30 april 1961 is ir A. W. van de Plassche afgetreden als Directeur-generaal van de landbouw, waarbij hem wegens zijn grote verdiensten het Commandeurschap in de Orde van Oranje Nassau werd verleend, waarmee wij hem gaarne van harte gelukwensen. Hij werd in deze functie opgevolgd door ir J. W. Wellen.

Het heeft ons verheugd, dat ons lid ir J. Vlieger door H.M. de Koningin is benoemd tot officier in de Orde van Oranje Nassau, met welke onderscheiding wij hem van harte gelukwensen.

Voorts is een van onze leden, ir E. C. M. Roderkerk, onlangs aan de Landbouwhogeschool tot doctor in de landbouwkunde gepromoveerd. Het Bestuur wenst de jonge doctor met het behalen van deze hoogste graad van harte geluk.

Op 18 mei 1961 vierde onze oud-voorzitter jhr W. H. de Beaufort zijn 80ste verjaardag. Het Bestuur heeft hem bij het bereiken van deze mijlpaal in zijn leven van harte gelukgewenst en daarbij de hoop uitgesproken, dat hij nog lang in de gelegenheid zal zijn zijn krachten te wijden aan het zo bijzonder fraaie landgoed, „Den Treek-Henschoten”, waar onze vereniging enige jaren geleden zo'n gastvrij onthaal mocht ondervinden.

Met dankbaarheid memoreren wij hier de toezending van het door de Nederlandse Heidemaatschappij uitgegeven 3e druk van het „Handboek voor de Populierenteelt”, dat onder de bekwame redactie van ir H. A. van der Meiden een bijzonder aantrekkelijke vorm heeft gekregen en voorts de door het Staatsbosbeheer uitgegeven aardige Wandelgids van het Sprieder en Speulderbos, en tenslotte het boekje van de heer E. P. W. van Schaik over Bossen en Natuurschoon. Hieruit meen ik, naast de vele belangrijke bedragen die de laatste tijd in ons tijdschrift zijn verschenen, die ik niet alle met name kan aanhalen, met vreugde te kunnen constateren dat de bosbouw in Nederland bloeit en groeit.

De viering van het 50-jarig jubileum van onze vereniging op 7 oktober 1960 te Arnhem is uitstekend verlopen en van deze plaats zou ik gaarne een woord van dank willen richten aan al diegenen die daaraan hun medewerking hebben verleend. Het Bestur is zeer erkentelijk voor de talrijke gelukwensen en sympathiebetuigingen die het van zo vele zijden mocht ontvangen, en wel zeer in het bijzonder voor de erkenning van de arbeid onzer vereniging van de Hoogste van den Lande mocht ontvangen door de verlening van het praedicaat „Koninklijke”. Deze onderscheiding heeft ons gouden jubileumfeest wel een zeer bijzondere glans verleend.

Ook past hier nog een woord van bijzondere dank aan dr J. van Soest en allen die daaraan hebben bijgedragen voor het „tijdelijke jubileumfonds” dat mij op 7 oktober ter hand werd gesteld. Deze geheel onver-

wachte, van zoveel sympathie getuigende schenking is ons bijzonder welkom. Wij hebben gemeend deze gelden te moeten toevoegen aan ons bedrijfskapitaal, opdat dan deze gelden alle activiteiten van onze vereniging ten goede kunnen komen.

De weersgesteldheid is in het afgelopen halfjaar voor de bosbouw bijzonder gunstig geweest, na een zachte voldoende regenrijke winter is een vroeg voorjaar, nagenoeg zonder schadelijke nachtvorsten, gevolgd.

Het afgelopen jaar was na lange tijd een bijzonder goed beukenjaar, waarvan de rijke beukenopslag overal getuigt. Ook van de inlandse en amerikaanse eik was de zaadrecht bevredigend, maar van de naaldhoutsoorten (douglas, lariks en groveden) is, ondanks de rijke kegelrecht, de zaadproductie door het gering aantal vruchtbare zaden per kegel teleurstellend geweest.

Enige verontrusting is ontstaan door de sterke uitbreiding van de aantasting van vele naaldhoutsoorten (douglas, lariks en pinus) en zelfs van enkele loofhoutsoorten (Amerikaanse eik) door *Fomes annosus*. In dit verband verdient de door de heer J. Gremmen in het Nederlands Bosbouw Tijdschrift aangegeven bestrijdingsmogelijkheid, alle aandacht.

Bedenklijk is ook de toenemende strooiselroof in het zuidelijk deel van ons land ten behoeve van de *Azalia*-cultuur. De daarvoor geboden compensatie in de vorm van een compost-bemesting is slechts van betrekkelijke waarde, daar zulks de pH van de grond verhoogt, hetgeen het gevaar voor *Fomes* doet toenemen. Er zijn tot nu toe geen middelen, die hieraan paal en perk kunnen stellen.

De Bosbouwvoorlichtingsraad heeft in een nota aan de Minister van Landbouw en Visserij gewezen op het belang van een gemeenschappelijk beheer van kleine bosbezittingen in Nederland in vergelijking met de omliggende landen. Hierover zal binnenkort een artikel in het Nederlands Bosbouw Tijdschrift verschijnen.

De houtmarkt vertoont in de afgelopen periode een matige verbetering waardoor het bosbedrijf weer in staat is een bescheiden rendement af te werpen. Opvallend is het, dat in Bankverslagen het jaar 1960 voor de Nederlandse buitenlandse houthandel als een jaar van grote omzetten wordt geschetst, dank zij de grote bouwactiviteit en de toegenomen behoefte aan emballage in Nederland. De winstmarges zijn wel ongunstig beïnvloed door de hoge houtprijzen, welke in het buitenland moesten worden betaald, maar door de grotere omzet wordt dit ruimschoots gecompenseerd. Door de revaluatie van de gulden verwacht men voor 1961 een verder gunstige ontwikkeling. Het is teleurstellend dat de binnenlandse houtproductie en de inlandse houthandel van de heersende hoogconjunctuur nog zo weinig gemerkt heeft. Dit heeft tot acties in verschillende richtingen geleid.

In de eerste plaats heeft het Bosschap in 1959 een economische commissie in het leven geroepen om hem van advies over het te ondernemen economisch onderzoek in de bosbouw te dienen. Deze commissie, onder voorzitterschap van dr Th. C. Oudemans met prof dr J. H. Becking, ir H. J. A. Hendriks, G. H. E. Hilken ec. drs, H. Kikkert, ir E. Reinders, ir. H. W. Schenkenberg van Mierop, ir H. Vredeling als leden, en mr S. J. Halbertsma als secretaris, is tot de conclusie gekomen, dat economisch onderzoek in de bosbouw een blijvend karakter moet dragen en dat dit onderzoek het best zou kunnen geschieden aan het Landbouw Econo-

misch Instituut in Den Haag in nauwe samenwerking met het Instituut voor Bosbouwkundig Onderzoek van de Landbouwhogeschool en de Stichting Bosbouwproefstation te Wageningen.

In opvolging van dit advies heeft de Minister van Landbouw en Visserij en het Bestuur van het Bosschap aan het Landbouw Economisch Instituut ieder een bedrag van f 15.000.- tezamen dus f 30.000.- per jaar ter beschikking gesteld.

Het Landbouw Economisch Instituut is thans begonnen met zich te oriënteren op welke wijze dit economisch onderzoek in de bosbouw het best kan worden aangepakt.

In de tweede plaats hebben het Bestuur van het Bosschap en de Algemene Vereniging Inlands Hout besloten de handen ineen te slaan, waardoor op 1 oktober 1960 een nieuwe Commissie Inlands Hout is gevormd waarvan ir A. G. Gerritsen tot directeur en W. Kan te Zaandam tot secretaris zijn benoemd. Deze nieuwe commissie heeft tot taak het bevorderen van de afzet, het gebruik en de verwerking van inlands hout. Men stelt zich voor dit te bereiken door het geven van goede voorlichting en stimulering van onderzoek. Wij wensen dit nieuwe Bureau Inlands Hout alle succes toe in haar streven.

Tenslotte moge ik in dit verband nog vermelden, dat ook de Studiekring van onze vereniging in deze richting een steentje wil bijdragen en daarom de eerstvolgende studiedag in 1962 zal wijden aan de afzet van inlands hout, waarbij tevens de functies van de houtindustrie en de houthandel ter sprake zullen komen. Voorts moge ik U nog wijzen op de door het Bosbouwproefstation ingestelde enquête naar de kap en het houtverbruik in Nederland gedurende 1958 en 1959, van de hand van dr J. van Soest in het maart-nummer, en het artikel van ir A. J. Grandjean over de vooruitzichten van de productie van populierenhout in het mei-nummer van ons tijdschrift. Hieruit moge wel voldoende blijken hoezeer de binnenlandse houtafzet thans in het brandpunt van de belangstelling is komen te staan.

De nieuwe Boswet is, na een schier eindeloze behandeling, eindelijk zonder hoofdelijke stemming in de 2e Kamer van de Staten Generaal aangenomen. Over de in de nieuwe boswet neergelegde herplantplicht en de meldingsplicht bij het kappen van opstanden was reeds tevoren in de Nederlandse bosbouw wereld overeenstemming bereikt. De laatste discussies liepen voornamelijk over de bevoegdheid van de lagere publiekrechtelijke lichamen tot het opleggen van een kapverbod en de daarvoor uit te keren schadeloosstelling.

Wat betreft de bevoegdheid van de lagere publiekrechtelijke lichamen werd tenslotte deze beperkt tot de bebouwde kom der gemeenten, terwijl de bosbedrijven buiten deze kom, voorzover die door het Bosschap zijn geregistreerd, te weten die van 5 ha en groter, daar buiten zouden blijven. Hiermede is naar mijn mening op bevredigende wijze aan de belangen van de bouseigenaren tegemoet gekomen.

Ten aanzien van de uit te keren schadevergoedingen bij het opleggen van een kapverbod werd deze in het algemeen aanvaard, doch slechts met beroepsmogelijkheid op de minister en de Kroon, en niet op de Rechter. Hoewel niet volledig, is hiermede aan de belangen van de bouseigenaren toch in belangrijke mate tegemoet gekomen.

Wij hopen dat de verdere afhandeling van de boswet nu spoedig tot stand mag komen en daarmee een einde zal komen aan de bestaande, weinig overzichtelijke wetgeving.

Op 29 maart 1961 werd wederom de door onze vereniging ingestelde boomfeestdag gehouden, waaraan dit jaar door 9200 schoolkinderen uit 35 gemeenten werd deelgenomen. Deze cijfers tonen een alleszins verheugende, stijgende belangstelling.

Op 16 februari vond de officiële opening plaats van de bosbouwtechnische school te Apeldoorn van de „Stichting school van Z.M. Koning Willem III en H. M. Koningin Emma der Nederlanden”, welke zich ten doel stelt jongens in boswerkzaamheden te scholen gedurende 4 jaren. Het is de eerste school voor lager bosbouw-onderwijs in Nederland. De cursus is reeds op 1 september 1960 begonnen. Wij zijn zeer getroffen door de doelmatige inrichting van deze school en door het enthousiasme waarmee de directeur, de heer Olthuis, en zijn medewerkers zich aan hun taak wijden, waardoor een uitstekende geest onder de leerlingen wordt geschapen. Wij wensen de directeur en zijn medewerkers veel succes toe met hun arbeid en wij zijn ervan overtuigd dat de aldus geschoolde bosvakarbeiders de ontwikkeling van de Nederlandse bosbouw zeker ten goede zal komen.

Tenslotte moge ik nog vermelden het kostbare, doch zeer bruikbare geschenk, dat de Stichting „Het Veluws Brandweer Comité” op 4 november 1960 van de Shell-Nederland mocht ontvangen, in de vorm van een grote tankwagen van 10.000 liter, waardoor de bestrijding van bosbranden veel effectiever kan plaats vinden.

Hiermede meen ik mijn overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in het afgelopen tijdvak te kunnen besluiten en verklaar ik deze 35ste voorjaarsvergadering van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging voor geopend.

DE VOORJAARSBIJEENKOMST OP 26 EN 27 MEI 1961

Na de samenkomst van de deelnemers te Hoogezand, gevolgd door een gemeenschappelijke lunch in Hotel Faber, werd een inleiding gehouden door de heer 't Hoofd, technisch directeur van „Nove”, de N.V. Noordelijke Industrie voor Vezelverwerking”, de enige boardfabriek in ons land, waaraan de middagexcursie was gewijd. De fabriek, gebouwd te Hoogezand met het oog op de verwachting, dat steeds over voldoende en goedkoop stro, als grondstof, zou kunnen worden beschikt, draait thans voor 100% op hout! Dit mag dan voor ons bosbouwers een prettig geluid zijn, het toont wel aan, hoe moeilijk het is voor een enorme investering, als een dergelijke fabriek toch vraagt, betrouwbare gegevens te verkrijgen. Het stro bleek n.l. allermint een constante factor naar hoeveelheid noch prijs, zodat op hout werd overgeschakeld. Aangezien thans een hoeveelheid van ongeveer 1000 ton hout en afvalhout (van zagerijen) per week wordt verwerkt tot hard- en zacht-board, zal het duidelijk zijn, dat de grondstofvoorziening een kernpunt van dit bedrijf vormt. In verband met de vrij